

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Iz Vipave) se nam piše 17. maja : Kakor je uže obravnavanje o konfesionalnih postavah v državnem zboru v srcu vsacega človeku — ako li nij od verskega fanatizma preslepljen, ali ako le nema sebičnih namenov in ne išče posebnih stanovskih interesov, kakor večina naših klerikalov — boljše nadeje v prihodnost vzbudilo, tako je tudi med tukajšnjimi liberalci vest o sankcioniranju konfesionalnih postav veliko veselje prouzročila. Nij torej čuda, če so hoteli s tem svoje veselje izraziti, da so nekoliko funtov smodnika o tej priliki požgali, kakor so to o raznih prilikah z namenom hujskanja klerikalni rovarji uže dostikrat storili. — No, to Vam je bil zopet ogenj v klerikalno streho, ki je v nedeljo 17. maja iz ust g. dekana mogočno zaplapolal. Med drugimi bedarijami je gosp. Grabrijan tudi te-le mogočne besede izustil : „Kdo pa je tisti, ki je pustil streljati? Otroci, kratkovidneži, telički so to!“ — In vendar je cesar te postavbe potrdil!

Ne bodem vseh, ki so za smodnik kaj dali zapisoval, a radoveden sem vendar, kaj bo neki naš gospod grof, ki je k streljanju največ pripomogel, k temu rekel, da je štet med otroke in „teleta.“ On, ki so ga celo „Novice“ „blagodušni gospod grof“ imenovale, pride kar naenkrat do častnega naslova Grabrijanovega.

Saj pravim, vse se spreminja na tem grešnem svetu, čestokrat se kaj prigodi, o čemer bi si človek še sanjati ne predrznil in tako se je tudi blagodušnost našega grofa po besedah Grabrijanovih premenila v „te-

letino;“ odkar se nij ultramontanskim po tlačenji in pritiskanji ljudstva škilečem nazorom nič kaj prijaznega pokazal. Nič ne bojte se gospod grof! Dasiravno ne mirujejo, dokler se ne maščujejo, dasiravno bodo vedno gledali Vam to veselje nad temi nasrečnimi postavami ogeniti, vendar vas ne bodo dosegli, ker njih peroti jim bodo kmalu pristriženi. Da, maščevanja-želni so ti klerikali!

Če jim pa ta lastnost pristoji, kot braniteljem sv. vere — po njihovem izreku — in ljudem, ki imajo vzvišeno nalogo, krščansko ljubezen med ljudstvom razširjevati, to jako dvomim. — Naj bode pa kdo še tak „brezverec“, naj se tudi ne briga za cerkev in njene zapovedi, samo da podpira temne namene nekaterih fanatičnih gospodoželjev, pa gredo ti poslednji z njim roko v roci in — klika je skupaj.

Takih mož imamo tudi nekaj v Vipavi. Zdaj Vas pa še vprašam: Zakaj ste se pa dali od teh „otrok, kratkovidnežev in telet“ pri zadnjih volitvah užugat? Sram Vas bodi!

Neki, kot neodkritosrčen človek, znani maziljenec je hotel s tem Vašo blamažo zagovarjati, da je mladoslovenska stranka na „skrivnem rula“, med tem ko so „stari“ — svoje zmage gotovi — roke križem držali, nego agitirali ste in na vse kripilje še celo na prižnicah.

Agitiralo se je uže tudi od naše strani, a agitirali so kmetški posestniki, saj ti so oni steber, na katerega stavimo svoje nade, da nam ne boste pridobljenega terena nikdar več iz rok strgali. Ravno to je črv, ki Vas grize, da so kmetški posestniki k zavednosti

prišli in da so oni prvi boritelji narodno-liberalne stranke. Njihovega glasu ne boste zadušili! — Ne, mi Vas ne preganjamo, preganjate in diskreditirate se sami s svojim brezobzirnim ravnanjem. — Naj Vam le v spomin pokličem Vaše rovanje zoper gosp. Ditriha glede zastopstva banke „Slovenije.“ Na uho Vam zašepečem, da se več ve, nego Vi mislite. K sreči je bilo celo ravnateljstvo previdnejši od Vas. — Končno ne vem kako bi imel to Vašo lastnost — ne najdem izraza vsacega, ki nij Vašega mnenja, kar človeška pamet odrekati in ga k „teletom“ prištevati, in še celo na svetem prostoru — v hiši božji! To nij več nesramnost, in denunciranje — to je uže veliko hujše.

— (Iz Mirne) na Dolenjskem se nam piše 16. aprila: Pri nas bode v kratkem novega župana. Ker nam g. Böhms uže četrto leto kot župan „pašuje“, in ker je, če mu je le količkaj mogoče bilo ves ta čas proti Slovencem agitiral tudi z obrekovanjem ter se kazal povsod bolj nemškega kakor avstrijskega državljana, upati je, da v prihodnje ne volimo ne njega ne kacega drugega njegovih ljudi. Ker bode g. B. dobil službo v Ljubljani ter se od tod tudi tje preselil, mislimo, da za se niti agitiral ne bode. Radi bi mu še za slovo katero povedali, a pustimo ga raji pri miru, hvaležni, da pobere kmalu svoja kopita. Le toliko mu še naj povemo, da ga prej, predno da bo nam položil račun, ne pustimo na pot. Govori se sicer, da mu je pri sestavljanju računa, katerega ves čas svojega županovanja nij položil, pomagal njegov privrženec Št. Ruperški župan g. Dolar, a to nam kaže baš, da bomo pregledali občinsko blagajnico. Če bo v redu, potem z bogom.

Treba je, da si izberemo za prihodnjega župana moža, ki se bode odlikoval ne le s pravicoljubjem, nego tudi z vnetostjo za občino. Da mora biti tudi iskren domoljub, se razume samo ob sebi. Zediniti se pak moramo o njem pred časom, da nas ne bode nemškutar prevaril. Treba torej najprvo složnosti! Uže se nam preti od neke strani, katera skrivaj uže sedaj z vsemi sredstvi

agituje, da bi postavil se nemškutar za župana. Posebno se za to volitev briga uže omenjeni Dolar, ki je jako spreten v agitaciji, kakor je to pokazal lani v svojej občini, kjer so politično obrekovanje, vino in bog ve katere obljube pomagale odbacniti tamošnjega rodoljuba g. Vašiča. Se ve da se je tam od narodne strani storilo toliko kot nič. Menda tudi uže sprevida, da, ko bi mi narodnega župana volili, bi tudi njemu kmalu odklenkako; vsaj bi si svoj ustavašk rog odvrigel, s katerim drega povsod kot nepokojnež ne-bodiga-treba. Resno bi mu svetovali, naj se briga raji za tvojo lastno občino in naj ne rogovili in dela razpora tam, kjer mu ne pristuje. Naj še povem, da je ta Dolar, ki se povsod sè svojo svobodomiselnostjo hvalisa, zeló hud nasprotnik učiteljstva, kakor je to uže pri nekaterih prilikah pokazal.

Občani iz Mirne! bodimo složni in volimo moža Slovence iz naše sredine, saj se nam jih ne manjka, ki bode imel srce za nas, za naše občinske zadeve, ki bode iskren narodnjak in ne udajmo se nemškutarским laži-liberalcem! Nikakor bi ne bilo lepo, če bi se dali pod petó zatiralcu naroda slovenskega in prodali samostojnost za poliček vina, kakor so to lani neki naši sosedje storili.

— (Občina Bukovje) na Notranjskem je vsled naredbe ministra pravosodja od 26. aprila t. l. prideljena sodnijskemu okraju postojnskem. Naredba velja od 1. julija letos.

— (Postojnska jama) vse bode tudi letos ná binkoštni ponedeljek od 3. do 6. ure, kakor vsado leto z veliko slovesnostjo obiskovala.

— (Od Velikih Lašč) se nam piše, da se bile v županiji sv. Gregorja po letu zopet enkrat občinske volitve. A ker niso bile dovolj naznanjene in kar so neki volilci bolj na trebušne in bogate kot na razumne odbornike gledali, pritožili so se volilci iz Velike Slivice in bodo ovrgli volitev.

— (Od Vrhnike) se nam piše 18. t. m.: Pretečena noč je bila zopet osodepolna, prouročila je mnogo še ne popolnem znane škode.

— Predzadnjo noč bil je velik vihar, palo je iz hudournih oblakov mnogo dežja, čez dan jela je mrzla burja pihati, in je svet zopet posušila, noč bila je jasna, brez vsake meglice in nastal je nenavaden mraz, gorkomer je kazal na prostem ob 9. zvečer + 4° o polnoči + 2° in ob treh zjutraj — 0° Celsius. Luže bile so zamrznene in stoječe vodice z ledom pokrite. Na močvirju videla se je bela slana in solnce je svoje zgodnje žarke pogubonosno na bliščečo odejo vprlo. Krompir in rež je večjidel pokončana, tudi druge setve in sadje je zelo oškodovano, holmei so orujaveli. Nada dobre letine je šla tudi pri nas po vodi, i up beži da zima v tem poluletku bila je zadnja, ker gorkoto še vedno pogrešamo. — 700 for. se je poslalo v večno mesto Rim, zato da smeta se neka strijniča poročiti!! Nij škoda denarja; marsikateremu domačemu revčeku bi se s tem denarjem dalo pomagati. Kakšni odstotki od premoženja terjali bi se od ljudij ki bi hoteli še v bližnjem rodu v zakon stopiti? Za denarje dobi se vse, denar čez vse — rimsko geslo.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: Na zgornjem Štajerskem je moralo 12. in 13. t. m. jako dežiti ali se je pa sneg po gorah naglo raztopil, ker je pri Radgoni in v naši okolici Mura jako jako narastla. Radgonskega mesta je bilo včeraj (14. t. m.) pol pod vodo, ki je ondi dosta škode učinila. Jako narastla Mura je pa od Radgone naprej po Ogerskem in bližnjih štajerskih vaseh prav zelo izstopila, da je veliko polja pod vodo. Odnese pa je samo od Radgone do ogerske meje morebiti kacic 20 mlinov, posestniku g. Senčarju morebiti do 200 sežnjev drv itd. Gotovo je tudi pri tej nesreči (od leta 1827 baje nij bilo tako velike vode) kak človek svoje življenje izgubil; vsaj včeraj sem čul, da sta dva moža z veliko silo na Muri se odtegnila nemilej smrti.

— (Velika slana) je bila v soboto in nedeljo jutro v ljubljanski okolici, okolo Šmarja pod Ljubljano, okolo Vrhlike in najbrž tudi drugod po Kranjskem, ter je krompirju in fižolu na polji veliko škodo naredila.

— (Iz Planine) se nam 18. t. m. piše: Pri nas je včeraj in predvčeranjem strupena slana vse cvetje in sadeže pomorila in nam upanje dobre letine ugonobila!

Politični razgled.

Notranje dežele.

Delegacija državnega zbora je dovršila 19. t. m. izredne terjatve vojnega ministra in izbrisala 14 milijonov od teh terjatev.

Iz **Galicije** se poroča, da je več rek izstopilo, povodnje so veliko škodo naredile.

Ogerski skrajni levičnjaki so napravili zadnjo nedeljo v Pešti javen shod. Irany je govoril zbranim Magjarom in nasvetoval uvesti občno volilno pravico, odpravljenje zveze z Avstrijo in sploh je ostro govoril zoper vlado. Na Ogerskem ima namreč tudi opozicija svobodo govora in pisma, torej je drugače nego pri nas.

Vnanje države.

Srbski knez Milan je zdaj v Bukrešu, ker ostane nekaj časa pri knezu Karlosu. Knez Karlos mu je bil šel z vojnim ministrom Florescom do Gjurgjeva naproti. Bukreška garnizija je stala od kolodvora tja do palače. Rumuni so srbskega kneza navdušeno sprejeli.

Več momentov je, ki govore proti temu, da misli **španjske** republike predsednik Serrano Izabelinega sina na prestol posaditi. Nemški listi celo trdijo, da je Serrano nemško vlado prisil, naj španjsko republiko pripozna, in da zna to doseči, ker je v Berlinu jako priljubljena osoba.

Pruski deželni zbor bode morebiti še dolgo poslušal prepire med poslancem Laskerjem in med knezom Putbusom. Knez Putbus, kakor tudi princ Biron iz Kurlandije sta ustanovitelja severne železnice. Lasker jima je očital goljufijo ter je vse tudi z akti dokazal. Lasker ne prekliče nobene besede, tedaj se tudi napadena kneza ne moreta braniti. Vladi ne kaže drugega, nego proti ustanoviteljem severne železnice kaznjivo postopiti; Bismarck bi si politično še bolj škodoval, ko bi tega ne hotel storiti. Tudi v gospodski zbornici je knez Putbus spoštovanje izgubil, in težko mu bode, rehabilitirati se.

Gospodarske stvari.

Našim gôrnikom.

(Piše Blaže Pernišek.)

(Dalje.)

Opazoval sem kranjske, štajerske in primorske gorice ter sem se prepričal, da po vsakej teh slovenskih dežel drugače sade trto. Po Dolenjskem in po Savi bližajočej se strani štajerske dežele **nepravilno** stoji trta zraven trte. Po vipavski dolini in okoli Gorice pa stoji trta **po vrsti** — po italijanskem načinu in sicer po žitnem polji. Ako zreš po krasnih ljutomerskih goricah, vidiš, da tudi ondot stoji trta po vrsti, toda ne po žitnem polji, ampak po nalašč za to pripravljenih goricah, kakor tudi po Dolenjskem.

Po Vipavskem odgojajo trto **visoko** kakove 3-4 črevlje tako, da se od drevesa (murbe ali črešnje itd.) do drevesa vodoravno trta trte drži. To je italijanski način. Italijani a) ne mogó **nizko** odgojevati trte, ker jo imo po žitnem polji, b) njim je pa tudi nij treba tako nizko odgojevati, kakor Kranjci ali tudi Štajerci, ker po Italijanskem je uže zadostno toplo, da lahko tudi visoko od tal dobro zori grozdje, kar bi pa po naših krajih ne bilo mogoče, ker moramo grozdje blizu tal imeti, da odbijajo žarki va-nj več toplote. Ako je grozdje visoko od tal, ne more toliko toplotnih žarkov prestrezati od gorke zemlje, kolikor pa sicer, ako je trta le nizka, da lahko jakše soni v grozdje. Čim več toplote dobiva grozdje (in trta sploh), tim več sladora (cukra) se zadeluje v jagodah; in, čem več sladora ima grozdje, tim močnejše (jakše) vino bode, t. j. tim več alkohola ali žganice bode v njem. Iz grozdnega sladora se namreč mej vrenjem v sodu dela alkohol (žganica, t. j. čisti vinski cvet ali spiritus brez fuzelnovega olja, ki je pa strupeno). Ako je po priliki v centu še prsnega mošta 20 funtov sladora, ki je zrasel na trti, naredilo se bode iz njega baš 10 funtov alkohola, onih 10 funtov sladora se spremeni pa v ogljenčevo kislino (nek plin ali gas), ki nas ureže v nos, ko se dela mej vrenjem.

Ne le po Nemškem, koder je tako mrzlo, da morajo po zimi trto odevati, kakor pri nas smokve, ampak tudi pri nas po Slovenskem moramo torej zarad obilnišega sladora v grozdji trto tako nizko odgojevati, kolikor je le mogoče. Kako pa premnogi naši gôrniki nespametno ravnajo strto v tem oviru?! Odgojajo trto tako visoko, kakor da bi bile

njih gorice na goreem Laškem ali Španjskem, koder dalje v jugu bolje pokonci padajo solnčni žarki na zemljo. Marsikedo pa poreče, da tako se več pridela, nego na nizkej trti; tega pa nepremislili, da tako visoka trta se kmalu spridi ter vsa pusta postane. Posebno mnogo tako visoke trte sem videl po Tržkeji zori pri Novem mestu. To staro kopitarstvo se je najbrže še od ovih časov ohranilo mej Slovenci, ko so Rimljani o Kristovem času po Slovenskem gospodovali in prvo trto zasadili po naših slovenskih krajih. Razen te in še mnogo drugih napak je tudi ta, da, Slovenci — razen Ljutomerčanov — še sploh ne sade trte po vrsti lepo pravilno, kar bi se pa, razen nekaterih krajev, lahko delalo.

(Dalje prih.)

Nova postava o zemljiščnih knjigah za Kranjsko.

V denašnji številki prinašamo doli nižje po besedah postavo, potrjeno od kranjskega zbora o novi napravi zemljiških knjig v vojvodstvu kranjskem in notranjo uredbo teh knjig. — Ta deželna postava se stika z državnima postavama od 25. julija 1871, drž. zak. št. 95, o upeljavi splošne zemljejknjižne postave od 25. julija 1871, drž. zak. št. 96, o napravi novih zemljiških knjig in z ukazom pravosodnjega ministerstva od 12. januarja 1872, drž. zak. št. 5, s katerim se je bil razglasil poduk za izvrševanje splošne zemljejknjižne postave. Ta deželna postava je jako važna zarad manjkljivosti, katere se drže deloma naših dozdajšnjih zemljiških knjig. Pred vsem spominjamo na notranjo uredbo, katero bodo imele odsehal zemljiške knjige, in katera bo gotovo vsakemu posestniku prava dobrot, ker bo po teh knjigah dobil realni kredit (nepremičninski up) gotovo, popolnoma razločno postavu (podlogo). Med tem, ko se zdaj v zemljiških knjigah praviloma navajajo nepremičnine samo po svoji vrsti kakor „celi grunt“, „polovica“, „tretjina“, „četertina“, „osebništvo“, „koča“ itd., ter se nič gotovo ne ve, koliko zemljišča se s tem razume — bode prihodnjič vsaka nepremičnina svoj imovinski list imela, v katerem bodo zapisane zemljiške parcele v soglasji z zemljišno-davknim katastrom in katastersko mapo. Kako važno je to, je vsakateremu razumljivo, kdor ve, da zemljišno-davkni kataster in mapa sama za se nimata moči dokazati lastnine.

Po tem pa, da nova postava ukaže, ta kataster prenesti v zemljišno knjigo, postane

tavelika dobrota, da je prihodnjič vsakemu posestniku zagotovljen polno veljaven pravni dokaz, katere parcele, katere obsege in katere meje da ima njegovo posestvo.

Da se pa to uresniči, bodo okrajne sodnije z ravnanjem kakor je v postavi predpisano, previdoma takoj pričelo, torej se vsakateremu priporoča, da naj novo zemljeknjižno postavo bere in jo prav razume.

Postava o napravi novih zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in o notranji uredbi teh knjig.

S privolitvijo deželnega zbora vojvodstva Kranjskega ukazujem tako:

§. 1. V vojvodstvu Kranjskem se imajo na novo napraviti zemljiške knjige, kolikor obstoječe ne zadostujejo zahtevam te postave. Napravljajo se zemljiške knjige službeno.

§. 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vse nepremične reči in vse nepremičnim rečem enake pravice (§. 298. obč. drž. zak.). Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so: 1. javna imovina (§. 287. obč. drž. zak.); 2. v posesti kakega železniškega podjetja ter se rabijo za železniški obrat; 3. predmet rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

Zemljeknjižni vložki, kateri obsegajo deželno-knjižne (gosposke), v vojvodstvu Kranjskem ležeče nepremičnine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo. Kar se tiče nedeželno-knjižnih nepremičnin, naj zemljeknjižni vložki, kateri obsegajo nepremičnine ene katasterske občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo. Ako je treba, naj se narededopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

a. Obseg zemljeknjižnega vložka.

§. 4. Vsaka nepremičnina, katera je fizično skupaj držeča se celotina, more biti samostalno zemljeknjižno telo. Več nepremičnin enega in istega lastnika, ako se tudi fizično skupaj ne drže, se more zložiti v eno zemljeknjižno telo le takrat, ako na teh nepremičninah ni različnih bremen in tudi ni o utesnitvi lastninskega prava nobene različnosti, ali če se pri zložitvi ob enem odpravijo tej nasprotni ovire. Vsak zemljeknjižni vložek obsega samo eno zemljeknjižno telo.

b. Listi zemljeknjižnjega vložka.

§. 5. Vsak zemljeknjižni vložek obstoji iz imovinskega lista, lastninskega lista in bremenskega lista.

§. 6. Imovinski list ima navajati vse dele, iz katerih obstoji zemljeknjižno telo, in tiste stvarne pravice, katere so zvezane z lastnino celega zemljeknjižnega tela ali enega dela. Zaznamba delov kakega zemljeknjižnega tela se mora vjemati z zaznambo v katastru in v katasterski mapi. V napisu imovinskega lista se ima navajati dosedanja zemljeknjižna zaznamba zemljeknjižnega tela, ako jo ima, oziroma njegovih delov, kakor tudi kateri obče znani priimek; tukaj se ima tudi razvidno storiti, ako je zemljeknjižno telo v razmeri različni od popolne lastnine.

§. 7. Vsaka prememba v zapopadku imovinskega lista, katera je nastala po vpisu v kakem drugem listu, se mora službeno razvidna napraviti v imovinskem listu. Ako se zemljiška služnost vpiše v vložku služne (podložne) imovine, se mora ta služnost, kakor tudi vsaka prememba v vpisu ob enem z vpisom službeno razvidna napraviti v imovinskem listu gospodujoče imovine.

§. 8. Lastninski list ima navajati lastninske pravice, kakor tudi tiste utesnitve, katerim je podvržen lastnik za svojo osebo z ozirom na prosto razpolaganje s premoženjem. Rázen tega se imajo razvidne storiti v lastninskem listu utesnitve, katere se morajo v bremenski list vpisovati, in katere zadevajo vsacega lastnika zastranj ravnanja z celem zemljeknjižnem telom ali z enim delom.

§. 9. Bremenski list ima navajati vse stvarne pravice, katere obremenavajo nepremičnino, kakor tudi na teh pravicah dobljene pravice, potem rešilno-kupne, predkupne in rabo-kupne pravice in take utesnitve v razpolaganji z celim zemljeknjižnim telom ali z enim delom, katerim utesnitvam je podvržen vsak lastnik obremenjene imovine.

c. Iskalniki.

§. 10. Za vsako glavno knjigo se pišejo iskalniki o zemljeknjižnih telih, v knjigi zapopadenih; potem o parcelnih številkah, kakor tudi o osehah, za katere in zoper katere so se naredili vpisi.

B. Zbirka pisem.

Zbirka pisem se napravlja za vse glavne knjige ene sodnije skupaj.

Za glavno knjigo pa, katera obsega deželno knjižne nepremičnine, se napravlja posebna zbirka pisem.

a. Organi.

§. 12. Napravljajo se zemljiške knjige neposredno pod nadzorom predsednikov sodnij

prve stopnje ali pod nadzorom sodniških uradnikov, katere so predsedniki postavili, po okrajnih sodnikih — predstojniki mestno-delegiranih sodnij niso izključeni — ali po njih namestnikih. Za namestnike se smejo rabiti samo taki sodniški uradniki, kateri so izprašani za sodniško službo. Ako bi se bilo bati zaradi opravičnih ali službenih razmer kake okrajne sodnije, da bi se zemljiške knjige ne mogle po okrajnem sodniku napraviti ugodno ali ne v primerni dobi, sme predsednik deželne nadsodnije to nalogo izročiti, dokler je treba, drugemu, za sodniško službo izprašanemu uradniku, kateri se je okrajni sodniji odkazal za začasno službo-bovanje. Tako isto more predsednik sodnije prve stopnje po svojem sprevidu enemu ali več sodniškim uradnikom naročiti, da naj napravijo namesto mestno-delegiranega okrajnega sodnika zemljiško knjigo za mesto, v katerem ima sodnija svoj sedež. Sodniški uradniki, katerim se je na način naročilo napravljati zemljiške knjige, imajo samostalno izvrševati opravila, katera so po tej postavi odkazana okrajnim sodnijam in okrajnim sodnikom.

§. 13. Pri obravnavah s strankami naj si sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, privzame priseženega perovodjo.

b. Pripravne uredbe.

§. 14. V pripravo teh pozvedeb, katere se imajo za vsako katastersko občino posebe zberati, se mora napraviti kar mogoče popolno kazalo vseh v katasterski občini ležečih nepremičnin in njih posestnikov, ter se mora preskrbeti posnetek katasterske mape. Ako se nahajajo v katasterski občini deželno-knjižne nepremičnine, je o teh napraviti posebno kazalo, ter se morajo vrh tega priskrbeti posnetki tistih listov katasterske mape, kateri obsegajo te nepremičnine.

§. 15. Pozvedbe se imajo zberati v srenji, h kateri spada katasterska občina, in ako treba, tudi na mestu, da se zvê, kako da je. Za začetek teh pozvedeb je postaviti dan in ga naznaniti po oznanilu, katero se dene v deželni uradni časnik in se razglasi v vseh dotičnih in sosednih občinah. Oznanilo mora imeti to opombo, da smejo priti vse osebe, katerim je iz pravnih zadev mar, da se pozvedó posestne razmere, in da smejo povedati to, kar je pripravno za pojasnenje in varovanje njih pravic.

§. 16. Vsi znani posestniki tistih, v katasterski občini nahajočih se nepremičnin, zaradi katerih je treba posestno stanje pozvedeti, so posebno povabiti, da pridejo, in

pozvati, da naj seboj prinesó pisma, katera se tičejo njih posestnih razmér. Pozivajo se posestniki, kateri bivajo v tisti srenji, kjer se pozveduje, po županih. Zunaj te srenje bivajočim posestnikom mora sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, pismene pozive poslati in skrbeti zato, da se jim dostavijo v pravem času in zanesljivo.

§. 17. Za posestnike, katere je povabiti, ki niso samovlastni in katerih postavní zastopniki niso znani, kakor tudi za tiste, katerih bivališče nij znano, in kateri niso postavili nobenega pooblaščenca, naj okrajna sodnija postavi zastopnika za obravnave, katere se vršijo o zadevah naprave zemljiških knjig. Ako katera pozvanih osob ne pride, tedaj mora, ako to zahteva napredovanje pozvedeb, sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, postaviti zanjo nepristranskega zastopnika.

§. 18. K pozvedbi je privzeti kot sodniški pričó vsakikrat dve zaupni osobi izmed onih po občinskem zastopu zato izvoljenih.

c. Kaj in kako se pozveduje.

§. 19. Pozvedbe imajo za predmet: 1. Preskušati, ali so kazala nepremičnin in katasterskih map prav in popolnoma narejena, in popraviti kazala in mapne posnetke, ako bi bilo to treba; 2. preiskovati, katere zemljiške parcele naj se zložijo, da naredo eno zemlje-knjižno telo; 3. pozvedeti pravice, katere so zvezane z posestjo nepremičnin, ter poljske in hišne služnosti (servitute) katere se njih držé.

§. 20. Kar se tiče tistih nepremičnin, katere so že vknjižene, se je le takrat lotiti izsledovanja v §. 19. št. 3. imenovanih pravic in služnosti, če še niso vknjižene in samo na toliko, kolikor je zaradi teh pravic ali služnosti med strankami popolno soglasje. Z ozirom na tiste nepremičnine, katere niso vpisane v nobeni zemljiški knjigi, ali ne na ime nikogar, je pozvedovanje raztegniti tudi na izsledbo lastninskih pravic in utesnitev, katerim so podvrženi lastniki zaradi svoje gospodarstvene oblasti. Nikakor se ni spuščati v izsledovanje drugih stvarnih pravic, katere niso zaznamovane v §. 19. št. 3., torej posebno ne v izsledovanje zastavnih pravic. To izsledovanje je pridržano, kolikor ne gre za zemljeknjižne pravice, katere se morajo po §. 30. te postave prenesti v nove zemljiške knjige, postopanju, katero se ima vpeljati po postavi od 25. julija 1871 drž. zak. št. 96.

§. 21. Ko se ustanovljajo zemljknižna tela (§. 19. št. 2.), je pri tistih neprimičnih, katere so bile od sedaj vpisane v zemljiško knjigo, za podlago vzeti posestni stan, ki se stika s to knjigo. Nepremičnine, katere niso bile vpisane v zemljiških knjigah, se morajo, ako se enega in istega posestnika, in če ta ne tirja ustanavljanja posebnih zemljknižnih tel, zložiti v eno zemljknižno telo, ako ne branijo te zložitve postavne ovire (§. 4.). Ali je katera ovira, ali ne, je pozvedovati kar moči na najzanesljivi način: da se popraša posestnik, da se pregledajo sodniška pisma, ali po kateri drugi pravni poti.

§. 22. Če se pokaže, da leže deli zemljknižnega tela v drugi katastrski občini, se mora izslediti, katere v tej občini ležeče zemljiške parcele je imeti za spadajoče k onemu zemljknižnemu telu. Zarad deželno-knjižnih nepremičnin je pa zadosti, da se izsledi, kje se nahajajo ostali deli takega deželno-knjižnega tela.

§. 23. Ako se to, kar stranke trdijo in tirjajo, ne more dokazati prepričevalno, ali če se temu ogovarja, je izslediti poslednja dejanska posest, in izid te preiskave je vzeti za podlago pri vsih poznejših službenih opravilih.

§. 24. Izid pozvedovanja z vsem tem, kar so bistvenega izrekle stranke, je vpisati v zapisnik. Zapisnik podpišejo sodniške osebe in zaupni možje občine. Izjave posamnih strank morajo vrh tega podpisati te stranke; ako se kdo podpisati neče, se to vpiše v zapisnik in tudi vzrok, zakaj se ni hotel podpisati. O pozvedbah, katere se tičejo deželno-knjižnih nepremičnin, se piše poseben zapisnik.

d. Sestavljanje in popravljanje posestnih pol.

§. 25. Ko so končane pozvedbe, zadevajoče eno katastrsko občino, je sestaviti posestne pole. Za vsacega samoposestnika, kakor tudi za vsako skupščino sopoestnikov je narediti posebna posestna pola. V vsako posestno polo se morajo vpisati vse nepremičnine, uređjene po zemljknižnih telih, katere posedujejo taisti posestniki ali taista skupščina sopoestnikov v katastrski občini, in vanjo vzeti vsi posledki v §§. 19., 20. imenovanih pozvedeb, tikajoči se teh nepremičnin. Ako se nahajajo deli zemljknižnega tela v drugi katastrski občini, je to zapisati v posestni poli.

§. 26. Posestne pole se imajo s popravljenimi kazali nepremičnin, s posnetki katastrskih

map in z zapisniki vred, ki so se pisali o pozvedbah, izložiti v občni pregled pri občinskem uredu, ali na drugem mestu, katerega določa vodja sodniških pozvedeb. Ob enem ima vodja pozvedeb določiti dan, katerega se bodo pričele dalje pozvedbe, ako bi se ugovarjalo zoper pravost posestnih pol. Ta dan se naznani po oznanilu, katero naj se da v deželni uradni časopis, ter naj se razglasi v vsih dotičnih in sosednih občinah.

§. 27. Ugovore zoper pravost kake posestne pole je moči ustmeno ali pismeno vložiti pri okrajni sodnji kakor tudi na dan, imenovan v §. 26. pri vodji pozvedeb. Ako se opirajo ti ugovori na take resnične reči, katere pri poprejšnjih pozvedbah niso bile znane, je vse poskrbeti, kar je treba, da se reč razjasni. Ako se pokaže, da je ugovor utrjen, se mora primerno popraviti posestna pola.

(Konec prih.)

Kako se po ceni dobri kis ali jesih naredi.

Vzame se pol vedra sodček (lagrič) snazen, eno četertino vinskega kamna (veštanja), pol funta kvasa, dva funta medu in dva do tri pinte čiste (domače) žganjice. Vse to zlij v sod, potem tako dolgo valaj, da se ti ta čorba peni. Ako pa češ imeti beli kis, pridni še dva funta sladkorja (cukra) in potem vode toliko da je sodec poln. Sod ne sme biti zavehan, ampak pokrije se s platneno cunjico, da lahko zrak skozi gre in mora biti na toplem kraju. Za 8 tednov nekaj črez je nže kis za rabo, ter ga pretočiš. Ostali ali kališ pa se ne sme zavreči, ampak doda se pol zgoraj omenjene reči, in zopet vode oliko da je poln, in tako naprej.

Slana.

Od mnogih krajih se nam poroča, da je mraz od sobote do nedelje veliko škode napravil na njivah in tudi pri sadji. Po ljubljanskem polji je slana poparila ves krompir in fižol. Škoda je tem večja, ker je perje krompirjevo uže prav visoko odgnalo bilo in ljudje ga še za seme nemajo, da bi ga na novo nasadili. Orehi so požgani, drugo sadje je k sreči uže ocvelo. Hladno je še zmirom. Skoraj celi teden je po malem snežilo po planinah in mrzla burja brila po dolinah. Tako mrzlega majnika uže več let nijsmo imeli.

Mraz.

Od 15. do 18. maja je bilo zopet prav hladno. Na mnogih krajih je snežilo in je

sploh slana veliko škode napravila. Po Češkem so pozimske setve trpele, krompir je požgan. Na Gališkem je mraz škodoval pozimskim setvam, pa tudi pšenica je rudeča postala. Na srednjem in zgornjem Štajerskem je snežilo in skozi 4 dni bila vsako noč slana. Vino in sadje je proč, rež, koruza in detelja na pol pozebla. Po Kraunjskem je fežol in krompir pozebel, setve niso toliko trpele, vinogradi po samo v nizkih legah poškodovani; črešnje so rujave postale, orehi suhi, drugo sadje še precej dobro kaže. V Gorici je v noči 18. maja mraz v vinogradih neizmerno škode napravil. Po Ogerskem nij bil tako hud mraz, tudi na Hrovatskem in slovenskem Štajerskem samo na nekaterih krajih. Kaj bode, če ostane še dolgo tako mrzlo in deževno? Vbogi gospodarji, stroški zmirom večji, prihodkov pa nij!

Razne stvari.

* (Grozovit umor.) V Ogulinu so roparji napadli tamošnjega jako bogatega posestnika Antona Pavlinovića ter ga s se soprogo vred umorili in vse odnesli, kar se je dalo. Pavlinović je bil še pred nekaterimi dnevi kot zaupni mož iz granice v Zagrebu. Bil je iskren domoljub.

Tržna poročila.

Z Dunaja 16. maja. Niti cene niti živahnost sejma se nij spremenilo. Za pšenico se je od početka več terjalo, a ker

nij bilo kupcev se je končno celo za 10 do 15 kr. cenejše dobila. Prodali so je 25.000 colnih centov. Najlepša je bila po 8 gl. 30 kr., slabejša pak po 6 gl. 70 kr. Reži se nij veliko ponujalo, ker so je z Rusije in Galicije le malo pripeljali; cene so se torej trdno obdržale, in še pri nekaterih sortah celo poskočile. Bila je po 5 gl. 5 kr. do 5 gl. 50 kr. Ječmen je imel malo kupcev, pa tudi malo prodajalcev. Cene so bile zelo različne. Bil je po 4 gl. 20 kr. do 4 70 kr. Koruza se je bolj po ceni prodajala, dobivala se je po 4 gl. 90 kr. do 5 gl. Oves se je tekom tedna za 5 do 10 kr. podražil. Z moko spet nij bilo nič.

Tržne cene.

V Ljubljani 20. maja 1874.

Pšenica 7 gl. 20 kr.; — rež 4 gl. 80 kr.; — ječmen 4 gl. 20 kr.; — oves 3 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 80 kr.; — prosó 5 gl. — kr.; — koruza 5 gl. 10 kr.; — krompir 3 gl. 20 kr.; — fižol 6 gl. 80 kr.; — masla funt — gl. 55 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povejen — gl. 42 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 28 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gl. — kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 6 gl. 80 kr.; — mehka 5 gl. — kr.

Loterijske srečke:

Na Dunaji 17. maja: 45. 64. 15. 48. 4.
V Gradeu 17. maja: 90. 41. 72. 30. 28.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankoveih.

Odprtje nove prodajalnice.

Naznanjujem slavnemu občinstvu, da sem odprl **ново**

prodajalnico specerijskega blaga

v gosp. Heiman-ovi hiši šte. 234 na glavnem trgu, kjer bodem svojim častitim obiskovalcem z dobrim in cenim blagom postregel.

Ob enem izrekam srčno zahvalo za mi do zdaj skazano zaupanje in prosim, isto meni tudi za naprej ohraniti.

S spoštovanjem

Anton Vičič,

na glavnem trgu, šte. 234 v Ljubljani.

(15—1)